

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Ժ Ա Մ Ա Ն Ո Ւ Մ

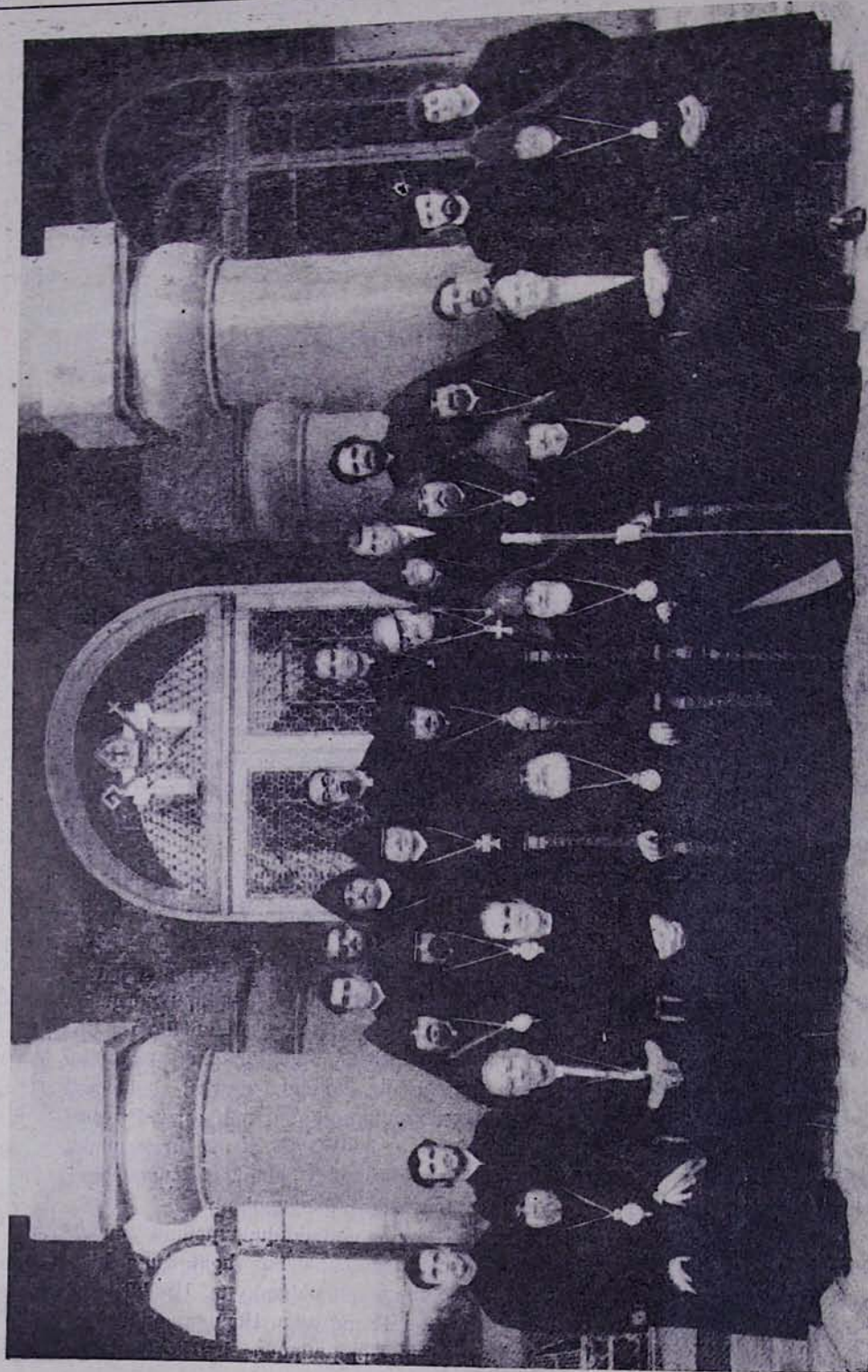
Սույն թվականի սեպտեմբերի 18-ին, ուրբաթ օրը, երեկոյան, Մոսկվայից պաշտոնական այցով Մայր Աթոռ ժամանեց Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի ներկայացուցիչներից բաղկացած մի պատվիրակություն, որին գլխավորում էր հայր դոկտ. Դեվիդ Հանթըրը:

Պատվիրակության կազմում էին՝ Վաշինգտոնի մեթոդական եկեղեցու առաջնորդ տ. Ջեյմս Էպիսկոպոս Մաթիուսը, աֆրիկյան մեթոդական եկեղեցու առաջնորդ տ. Քլիմբըն Էպիսկոպոս Հոգարդը, հույն օրթոդոքս եկեղեցուց հայր Ռոբերտ Ստեֆանոպոլոսը և ամերիկահայ էկումենիկ գործերի վարիչ տ. Մամբրե քահանա Գուգույանը:

Ռուս պրավոսլավ եկեղեցու կողմից պատվիրակությանը ուղեկցում էր արտաքին հարաբերությունների բաժնի աշխատակից տ. Վիտալի քահանա Բորովյոյը:

Հարգարժան հյուրերը մաս էին կազմում Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի շուրջ 20 հոգուց բաղկացած այն մեծ պատվիրակությանը, որը ուսուսաց եկեղեցու հրավերով գտնվում էր Մոսկվայում՝ մասնակցելու Սովետական Միության եկեղեցիների և Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի ներկայացուցիչների միջև սեպտեմբեր ամսվա սկզբին կայացած աստվածաբանական այն համատեղ խորհրդակցությանը, որի գլխավոր թեման էր «Հիսուս Քրիստոս ազատագրում է և միացնում», և որը հատկապես կազմակերպվել էր եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի առաջիկա՝ հինգերորդ համաժողովին նախապատրաստվելու նպատակով:

Սեպտեմբերի 18-ին, ժամը 15-ին, Երևանի օդանավակայանում բարձրաստիճան հյուրերին դիմավորեցին և բարի գալուստ մաղթեցին Հայց. եկեղեցու Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ տ. Արսեն Էպ. Բերբերյանը, վրահայոց թեմի առաջնորդ տ. Գևորգ Էպ. Սերադաբյանը, տ. Հմայակ ծ. վրդ. Ինդույանը, տ. Արիս ծ. վրդ. Ծիրվանյանը և Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի ընդհանուր քարտուղար Պարգև Ծախազյանը:

Ամենայն Հայոց Վեմախառ Հայրապետը, Կ. Պոլսի ամենապատիվ պատրիարք տ. Շնորհք արքեպ. Գալատյանը, հայր ղոկտ. Դավիդ Համբարը՝
 շրջապատված Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի անդամացուցիչներով և Մայր Աթոռի փառաճանրով

Նույն օրը, երեկոյան, պատվիրակությունը ժամանեց և Էջմիածին և առաջնորդվեց Մայր տաճար՝ աղոթելու Փրկչի Իջման և սեղանի առաջ:

Այնուհետև Մայր Աթոռի մեծարգո հյուրերն առաջնորդվեցին Վեհարան, ուր Ամենայն Հայոց Հայրապետն Իր ընդունարանում ջերմորեն ընդունեց և բարի գալուստ մաղթեց նրանց:

Ընդունելությանը ներկա էին ուխտավորաբար Մայր Աթոռում գտնվող Կ. Պոլսի հայոց պատրիարք ամենապատիվ տ. Ընդրիք արքեպ. Գալստյանը, Ավստրալիայի հայոց թեմի առաջնորդ տ. Գարեգին եպս. Գազանճյանը, ինչպես նաև Հայաստանյայց եկեղեցու ներքին թեմերի թեմակալ առաջնորդներ և Մայր Աթոռի բարձրաստիճան հոգևորականներ: Հայոց Հայրապետի և պատվիրակության հարգարժան անդամների միջև տեղի ունեցավ սիրալիր զրույց՝ եղբայրական ջերմ մթնոլորտում:

Ավելի ուշ Ամերիկայի քույր եկեղեցիների ներկայացուցիչները այցելեցին Մայր տաճարի եկեղեցական արվեստների թանգարան, Հին Վեհարանի հայրապետական թանգարան, հոգևոր ճեմարան, ուր հանդիպում ունեցան ճեմարանի տեսուչ տ. Հովհաննես ավագ քհն. Մարությանի, ճեմարանավարտ սարկավագների և ուսանողության հետ:

Ապա Մայր Աթոռի նոր վերակառուցված «Ղազարապատ» շենքի սեյանատանը, ի պատիվ հյուրերի, տրվեց միաբանական ընթրիք՝ տ. Ընդրիք պատրիարքի գլխավորությամբ:

ԱՅՑԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սեպտեմբերի 14-ին, շաբաթ օրը, առավոտյան ժամը 10-ին, մեծարգո հյուրերը, տ. Արսեն, տ. Գևորգ եպիսկոպոսների և Մայր Աթոռի մի շարք ղեկավար աշխատողների ուղեկցությամբ, այցելեցին Երևանի և Մեսրոպ Մաշտոցի անվան ձեռագրաց Մատենադարան, ուր նրանց հարգալիր մեծարանքով ընդունեց Մատենադարանի տնօրենի տեղակալ Բաբգեն Չուգալյանը:

Ժամը 11-ին հարգարժան հյուրերն ուղևորվեցին և Գեղարդ վանք: Ծանապարհին նրանք այցելեցին Գառնիի վերականգնվող հեթանոսական տաճար, ուր ընդունվեցին տաճարի վերականգնման աշխատանքները ղեկավարող պրոֆ. Ալ. Սահիճյանի կողմից, որը հելլենիստական շրջանից մնացած պատմական սույն մեծարժեք հուշարձանի մասին տվեց մանրամասն ծանոթություններ:

Այնուհետև բարձրաստիճան հյուրերն այցելեցին և Գեղարդ վանքը:

Վանական միաբանության անդամներից տ. Բագրատ արք. Գալստյանը մեծարգո հյուրերին մանրամասն տեղեկություններ հաղորդեց և Գեղարդ վանքի մասին, որպես Հայաստանում 13-րդ դարի պատմական հայտնի մենաստանի և հին հայ հոգևոր մշակույթի ծաղկուն կենտրոններից մեկի:

Վերադառնալով Երևան, պատվիրակության անդամները, մի փոքր հանգստանալուց հետո, այցելեցին Երևանի Ծիծեռնակաբերդի հայ մահատակաց հուշարձան և իրենց լուռ աղոթքով մի պահ ոգեկոչեցին հիշատակը Մեծ եղեռնի բյուրավոր հայ մահատակների, որոնք զոհաբերեցին իրենց կյանքը՝ հանուն իրենց քրիստոնեական հավատքի և հայրենիքի:

Այնուհետև Մայր Աթոռի հյուրերը եղան Երևանի և Ջորավոր եկեղեցում, ապա այցելեցին վերակառուցվող և Սարգիս եկեղեցին:

ԿԻՐԱԿԱՄՏԻ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ, ԷԿՈՒՄԵՆԻԿ ԱՂՈԹՔ ԵՎ ՀՈԳԵՎՈՐ ՀԱՄԵՐԳ ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ

Նույն օրը, երեկոյան ժամը 19-ին, պատվիրակության անդամները Մայր տաճարում ներկա եղան կիրակամտի ժամերգությանը: Ժամերգությանը ներկա էին ազգիս հայոց Վեհափառ Հայրապետը և Կ. Պոլսի հայոց ամենապատիվ պատրիարք տ. Շնորհք արքեպ. Գալստյանը:

Այնուհետև տեղի ունեցավ Էկումենիկ պաշտամունք, որին երգերով, աղոթքներով և ս. Գրոց ընթերցումներով իրենց մասնակցությունը քերեցին Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի քարձրաստիճան ներկայացուցիչները:

Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը և հայր դոկտ. Դեմիդ Համթըրը Վեհաքանում

Մայր տաճարում կատարված Էկումենիկ սույն արարողությամբ մի անգամ ևս արտահայտվեց քրիստոնեական եկեղեցիների միջև հաստատված և օրավուր աճող ու ամրապնդվող եղբայրական սիրո և համագործակցության այն բարի ոգին, որով հատկանշվում են մեր ժամանակները:

Կիրակամտի ժամերգությանը և Էկումենիկ աղոթքին հաջորդեց հյուրերի պատվին կազմակերպված հոգևոր համերգ:

Մայր տաճարի երկսեռ երգչախումբը, երգեհոնահար Լևոն Աքրահամյանի ղեկավարությամբ, կատարեց հատվածներ հայկական, ռուսական և արևմտաեվրոպական դասական հոգևոր երաժշտությունից:

Հոգևոր համերգի ընթացքում մեներգներով հանդես եկավ մաս սիրված և տաղանդավոր երգչուհի Գոհար Գասպարյանը:

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՎ ՔԱՐՈՋ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ

Սեպտեմբերի 15-ին, կիրակի օրը, Մայր տաճարում, ս. Խաչի տոնի առթիվ, մատուցվեց հայրապետական ս. պատարագ:

Սուսկոտյան ժամը 10-ին Հայոց Հայրապետը, ընկերակցությամբ Կ. Պոլսի հայոց ամենապատիվ տ. Ծնորհք պատրիարքի, Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի բարձրաստիճան հոգևոր ներկայացուցիչների և Մայր Աթոռի միաբանության, առաջնորդվեց Մայր տաճար՝ օրվա տոնի առթիվ մատուցելու ս. պատարագ:

Վեհարանից դեպի Մայր տաճար երկարող շքերթի երկու կողմերում հավատացյալների խումբերում բազմությունը տոնական պայծառ հայացքներով և խանդավառ արտահայտություններով դիմավորում էր Հայոց Հայրապետին, Մայր Աթոռի թանկագին հյուրերին և հոգևորականաց դասին:

«Հայր մեր»-ից առաջ քարոզեց Վեհափառ Հայրապետը «Քրիստոս Աստուած մեր, տուր մեզ նշան յաղթող սուրբ զխաչ քո» բնաբանով ողջունելով նաև Մայր Աթոռում ներկայությունը Կ. Պոլսի հայոց տ. Ծնորհք սրբազան պատրիարքի, ինչպես նաև Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի հարգարժան պատվիրակության:

Ի պատասխան Նորին Սրբության ողջույնի և բարեգալստյան սիրալիր խոսքերի, դուրս. Դեկո Հանթըրը նախ իր և պատվիրակության անդամների անունից սրտազին շնորհակալություն հայտնեց Հայոց Հայրապետին եղբայրական ջերմ ընդունելության և բարի մաղթանքների համար ու ապա ասաց.

«Մենք մեծ հաճությամբ եկանք Սուվետական Միություն: Խորապես երախտապարտ ենք ռուս եկեղեցուն, որ հրավիրեց մեզ, և այս առթիվ բախտավորություն ունեցանք այցելելու նաև ս. Էջմիածին:

Մենք՝ Ամերիկայի 16 տարբեր եկեղեցիների հոգևոր ներկայացուցիչներս, եկել ենք Սուվետական Միություն՝ մոսկից հաղորդակից դառնալու ձեր երկրի եկեղեցիների կրոնական կյանքին և աշխատանքին: Մեր և ձեր եկեղեցիների միջև կան մի շարք տարբերություններ, սակայն, հանկուտակ այս բոլորին, երբ նայում ենք ձեր աչքերին, Սուվետական Միության ժողովուրդների և մասնավորապես ձեր՝ հայերի աչքերին ս. Էջմիածնում, զգում ենք ինչ-որ ներքին, հոգեկան միություն, այն միությունը, որ գալիս է Հիսուս Քրիստոսի կողմից Աստուծո շնորհքով:

Մենք՝ ամերիկացիներս, շատ առիթներ ենք ունեցել Ամերիկայում հայերի հետ շփվելու և ճանաչելու նրանց: Այսօր եկել ենք Մայր Աթոռ՝ առավել լավ ճանաչելու և սիրելու ձեզ և մեր աղոթքները միացնելու հայ եկեղեցու պաշտամունքներին:

Թող Աստված օրհնի ձեզ:

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՀԱՐԱՆԻ ԳԱՀԱՍՐԱՀՈՒՄ

Ս. պատարագի ավարտին Հայոց Հայրապետը եկեղեցական թափորով առաջնորդվեց Վեհարանի գահաարան, ուր տեղի ունեցավ ընդունելություն:

Գահաարանում ներկա էին տ. Ծնորհք սրբազան պատրիարքը, քույր եկեղեցիների բարձրաստիճան հոգևորականները, Մայր Աթոռի միաբանությունը, մայրավանքի պաշտոնեությունը, ասիոտքահայ բազմաթիվ ուխտավորներ և հավատացյալ ժողովրդի մի բազմություն:

Գահաւարանում էր նաև Հայկական ՍՍՀ Միմիստրների սովետին աւորն-թեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ Ս. Գաւալարյանը:

Այս հանդիսավոր առիթով, առաջինը խոսք աւելելով, տ. Ծնորիք սրբա-գան պատրիարքն իր հակիրճ ուղերձի մեջ իր խոր գոհունակությունն ու ե-րախտագիտությունը հայտնեց այն երջանիկ պատեհության համար, որ շնորհ-վում էր իրեն վերստին ուխտի գալու և, Էջմիածին և իր հոգևոր եղբայրների հետ միասին աղոթելու Մայր տաճարում, Փրկչի Իջման և սեղանի առաջ: Ապա Կ. Պոլսի ամենապատիվ պատրիարքն իր անխառն հիացումն արտա-

Մայր Աթոռի հյուրերը Վեհաքառնում

հայտեց ի տես այն բարգաւաճ կյանքի, որով առավել զորանում է կազմա-կերպվում է այսօր Հայաստանյայց եկեղեցին մայր հայրենիքից ներս, իր վերածնված ժողովրդի ծոցում՝ իմաստուն ղեկավարության ներքև: Ամենայն Հայոց շնորհազարդ Հայրապետի, որի եկեղեցաշեն բազում նախաձեռնու-թյուններն արժանի են համընդհանուր գնահատանքի: Իր խոսքի վերջում տ. Ծնորիք պատրիարքը սրտագին բարեմաղթություններ արեց հայ եկեղեցու անասանության ու պայծառության և նրա ազգընտիր գահակալի կենաց արեւշատության համար:

Այնուհետև ելույթ ունեցավ պատվիրակության անդամներից հույն օրթո-դոքս եկեղեցու ներկայացուցիչ տ. Ռոբերտ Ստեֆանուպոլսոյը՝ բնութագրե-լով հայ եկեղեցին որպես քրիստոնեական մշակույթով և ավանդություննե-րով հարուստ արևելյան հնագույն եկեղեցիներից մեկը, որն իր պատմության ընթացքում բազում ծանր հարվածների և փորձությունների ենթարկվելուց հետո կարողացել է պահել իր հավատքի ամրությունն ու կենսունակությունը՝

աննկուն կամքի և ոգու արիության սքանչելի օրինակ հանդիսանալով քրիստոնյա աշխարհի առաջ: Իր ելույթի մեջ հույն ուղղափառ եկեղեցու ներկայացուցիչը, իր ջերմ գնահատանքն արտահայտելով Հայոց Հայրապետի անձի և գործի նկատմամբ, նշեց, որ հայ եկեղեցին այսօր բախտավոր պետք է զգա իրեն՝ իբրև ղեկավար ունենալով համաքրիստոնեական չափանիշով ճանաչում և հեղինակություն վայելող այնպիսի հոգևոր մի գործչի, ինչպիսին է Վազգեն Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը:

Ընդունելության ավարտին օրհնության ջերմ խոսքով հանդես եկավ Հայոց Հայրապետը:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՒՅԹ ՎԵՀԱՐԱՆՈՒՄ

Ժամը 15-ին Վեհարանի սեղանատանը, ի պատիվ պատվիրակության անդամների, տրվեց պաշտոնական ճաշկերույթ:

Սեղանը վերածվեց ճշմարտապես քրիստոնեական սիրո սեղանի: Սըրտագին ու ջերմ մթնոլորտում փոխանակվեցին ողջույնի ու բարեգալստյան բաժակաճառեր:

Տ. Շնորհք սրբազան պատրիարքն առաջին բաժակն առաջարկեց խմել Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի անասանության և Հայոց Հայրապետի կյանքի արևշատության կենացը:

Այնուհետև Հայոց Հայրապետը բաժակ առաջարկեց օրվա պատվավոր հյուրերի՝ Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի պատվիրակության անդամների կենացը՝ մաղթելով նրանց փայլուն հաջողություններ իրենց հոգևոր առաքելության ճանապարհին՝ համրապնդումն քրիստոնեական եկեղեցիների եղբայրական համագործակցության ու բարեկամության և ի փառս Քրիստոսի ընդհանրական սուրբ եկեղեցու:

Ի պատասխան Հայոց Հայրապետի բարեմաղթությունների, պատվիրակության անդամներն առանձին-առանձին ելույթ ունեցան և շնորհակալություն հայտնեցին իրենց նկատմամբ ցուցաբերված սրտաբաց ընդունելության համար՝ նշելով, որ Մայր Աթոռի հյուրընկալ հարկի տակ կարճ ժամանակի ընթացքում ստեղծված հոգեկան ջերմ հաղորդակցությունը լավագույն սկիզբ պիտի ծառայի հայ եկեղեցու և իրենց եկեղեցիների միջև եղբայրական սիրալիր հարաբերությունների հաստատման և հետագա լայն գործակցության:

Հայոց Հայրապետը ջերմ սրտով բաժակ առաջարկեց նաև ընդունելությանը ներկա պրն. Ս. Գասպարյանի և, ի դեմս նրա, հայրենի բարեխնամ կառավարության կենացը՝ վեր հանելով այն թանկագին օժանդակությունն ու աջակցությունը, որ ցույց է տվել հայրենի կառավարության ներկայացուցիչը Մայր Աթոռում կատարվող եկեղեցական, մշակութային, շինարարական աշխատանքներում:

ՀՐԱԺԵԾՏ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՑ ԵՎ ՄԵԿՆՈՒՄ

Ժամը 18-ին Վեհարանում Հայոց Հայրապետի և պատվիրակության հարգելի անդամների միջև տեղի ունեցավ եղբայրական սիրալիր տեսակցություն, ուր շոշափվեցին Հայաստանյայց եկեղեցու և ամերիկյան քույր եկեղեցիների միջև հետագա էկումենիկ գործակցության մի շարք հարցեր:

Ապա Հայոց Հայրապետը ջերմ մթնոլորտում ողջագուրվեց Մայր Աթոռի պատվարժան հյուրերի հետ՝ բարի ճանապարհ մատչելով նրանց։

Ժամը 19-ին պատվիրակության անդամները, հրաժեշտ առնելով Մայր Աթոռից, մեկնեցին Երևան։

Ուշ երեկոյան Երևանի օդանավակայանում բարձրաստիճան հյուրերին բարի ճանապարհ մատչեցին տ. Արսեն, տ. Գևորգ եպիսկոպոսները և Պ. Շահբազյանը։

Պատվիրակության անդամները վերադարձան Մոսկվա՝ մասնակցելու Սովետական Միության եկեղեցիների և Ամերիկայի եկեղեցիների ազգային խորհրդի ներկայացուցիչների միջև գումարված ստույգաբանական խորհրդակցության եզրափակիչ նիստերին։

